

An antique site at Sladkite Kladentsi Area, Burgas District: An attempt for interpretation

Margarit Damyanov

Статията е опит за обобщение на известните в литературата данни, отнасящи се за един интересен обект, разположен в близост до днешния гр. Бургас. Известен като "Сладките кладеници", той се възприема в археологическата литература като емпорион на Аполония Понтика, осъществяващ връзка с тракийския хинтерланд. Тази идея се базира на богати находки от импортна керамика. Не са разкрити следи от селищна структура, но е проучен некропол а също така и "амфорни депа". Всички погребения са с обред кремация, като останките от мъртвия са били събрани и поставени в съд. За урни са използвани главно импортни съдове – червенофигурни кратери и кани, и амфори. Презледът на всички публикувани находки прави най-вероятна датировката на обекта във втората половина на V в. пр. Хр. и първата половина на следващото столетие, когато е бил и най-активният период на живот в селището.

Целта на това изследване е да изясни, доколкото е възможно, етническата структура на населението, оставило този паметник. Може да се предполага неговият смесен гръко-варварски характер. Въпреки, че погребалният обред е кремация без изключение (каква то рядко е била използвана в некрополите на гръцките колонии), аналогични (ако не и идентични) погребения са известни от Аполония, Месембрия и Одесос. Обърнато е внимание също така и на един съд (амфора), с пробит в него отвор. Не е изключена възможността това да е свързано с детско погребение, което е обща практика в гръцките некрополи. Констатираните специални места за култови практики, каквито са били извършвани по време или след погребението – т. нар. обредни огнища, са засвидетелствани също така и в Аполония.

Съществуването на селища със смесено население е факт, който има своето потвърждение в античната литература. Това прави много голяма вероятността разглежданият обект да бъде поставен в рамките на подобни феномени. Без допълнителни данни, обаче, съществува голям риск от неправилна интерпретация.

The bay of Burgas has a significant place in the study of the Greek colonisation along the Western part of the Black Sea coast, in particular of its Southwestern shores. The geographical position of the bay – between Apollonia and Messambria, the two most important colonies in the area – suggests that on its very shores traces of the activity of the Greeks should be found. One of the archaeological sites that could bring valuable information about the penetration of the Greeks and their contacts with the indigenous population as well is the so-called *emporion* at the Sladkite Kladentsi Area near Burgas.

Some early publications, based on trench excavations, present pottery finds – local gray ware (wheel-made in its greatest part), wine amphorae and imported Greek vases. These finds were not in connection with any structures or whatever other traces of a settlement. Anyway, from this moment on the site is referred to as an *emporion* (a trading place), founded by Apollonia, and this interpretation is firmly established in the archaeological literature. It is generally thought that this *emporion* was connected with the convenient roads leading in the interior of Southern Thrace¹. There is information that "stores" or "deposits" of amphorae existed. This may be assumed as evidence of the trading functions of the settlement. These "stores" date from the end of the 5th or the beginning of the 4th c. BC and the variety of the centers of manufacture, which are presented, is remarkable. These centres are Thasos, Chios, and Lesbos².

No traces of the settlement were discovered, but a necropolis was excavated in close proximity. All the burials are cremations with the ashes inurned, and mainly imported vases are used as urns (unpublished results from excavations conducted by M. Lazarov)³. From the occasional notes in other publications some information, although incomplete, could be obtained. In one case the ashes of the dead were placed in a red-figure pitcher with bacchic scenes, which was covered with the lower half of an amphora cut in two⁴; in other cases red-figure bell kraters were used⁵.

An amphora, which was related to one of the burials, is of some interest; it should be noted that, although utterly intact, it has a big hole on one of its sides, on the transition between the shoulders and the body. An assumption can be made: amphorae found in Greek necropolises look in much the same way, when they are used as a container for a child burial⁶. Examples from Apollonia could be given – during the excavations in the period from 1947 to 1949 17 similar burials were

1 Гълъбов 1950; Бакалова-Делийска 1960; Mihailov 1970:332; Hoddinott 1975:34; Alexandrescu 1977:136–137, note 99; Isaac 1986:249; Karajotov 1994:135; Balabanov 2000:90.

2 Лазаров 1973:9, 24; Балабанов 1979:28; Karajotov 1994:135.

3 Балабанов-Дражева 1985:9.

4 Бакалова-Делийска 1960:253; Лазаров 1975 а:133; Лазаров 1990:№ 38.

5 Лазаров 1975 а:133; Лазаров 1990:№№ 33, 35.

6 Kurtz-Boardman 1970:190.